

Lier kommune

Leseglede og leselyst

- strategi for skolebibliotek i lierskolen 2026-2032

Høringsutkast

Forord

Skolebibliotekene i Lier er under utvikling. De siste årene er det tatt viktige skritt i å styrke skolebibliotekene for å øke elevenes leseglede og leselyst. Målrettede politiske prioriteringer, prosjektmidler, kompetanseheving og en styrket samhandling med folkebiblioteket har løftet skolebibliotekene betydelig. Satsing på kompetanse, samarbeid og oppdaterte samlinger har gitt resultater. Utviklingen av skolebibliotekene viser tydelig at systematisk satsing gir effekt.

Barn og unge møter et stadig mer komplekst informasjonslandskap, og behovet for god lesekompetanse, kritisk tenkning og tilgang til kvalitetssikret kunnskap har aldri vært større. Behovet for trygge rom for fordypning og kvalitetssikret kunnskap er stort.

Tilgang til et mangfold av litteratur og et godt skolebibliotek er sentralt i elevenes læring og skolemiljø. Visjonen for lierskolen er «*Fundament til livet – springbrett til verden*». Skolebibliotek og bibliotek gir elever et trygt sted å utvikle grunnleggende ferdigheter, lesevaner og nysgjerrighet – et fundament de trenger for å mestre både skole og liv. Samtidig fungerer biblioteket som et springbrett til verden. Gjennom litteratur, informasjon, fortellinger og kunnskapsutforskning får elever møte perspektiver som strekker seg langt utover klasserommets rammer.

«Leseglede og leselyst – strategi for skolebibliotek 2026-2032» beskriver retningen for videre utvikling av skolebibliotekene i perioden. Den bygger på forskning, nasjonale føringer og lokal medvirkning. Strategien tydeliggjør både mål, suksessfaktorer og tiltak for at alle elever skal få et likeverdig og godt skolebibliotektilbud.

Strategien er mer enn et styringsdokument. Den er en felles ambisjon. Den er en invitasjon til å fortsette arbeidet vi har startet, og til å løfte skolebibliotekene videre inn i framtiden. For selv om vi har kommet langt, er vi ikke i mål. Skal alle elever i alle elever i lierskolen få tilgang til et likeverdig og godt skolebibliotektilbud, må utviklingen fortsette – målrettet, systematisk og med stor tro på hvilken betydning lesing kan ha for barn og unge.

Kari-Ann Alnes Dale
Kommunalsjef oppvekst

Aleksander Kristung
Biblioteksjef

INNHOOLD

1. INNLEDNING	3
2. SKOLEBIBLIOTEKETS FORANKRING OG MULIGHETER	4
Forankring.....	4
Samarbeid med folkebiblioteket	5
Roller og ansvar	6
Suksessfaktorer	7
3. SKOLEBIBLIOTEK I LIERSKOLEN	9
Mål for skolebibliotekene i lierskolen.....	9
Status for skolebibliotekene i lierskolen	10
4. STRATEGI FOR SKOLEBIBLIOTEK I PLANPERIODEN.....	11
5. RAPPORT WORKSHOP ELEVMEDEVIRKNING 2025	16
6. KILDER	31

«Jo mer du leser, jo mer vil du vite.
Jo mer du lærer, jo flere steder vil du dra.»

(Dr. Seuss)

1. INNLEDNING

«Leseglede og leselyst – strategi for skolebibliotek 2026-2032» skal bidra til at alle elever i lierskolen skal ha et likeverdig og godt skolebibliotektilbud. Strategien er et verktøy for å løfte frem skolebibliotekets rolle for elevenes læring og lesemotivasjon, gi retning for prioriteringer og sikre videre samarbeid mellom skolebibliotekene og folkebiblioteket.

Strategien er utviklet i samarbeid mellom skolebibliotekansvarlige, skolens ledelse, folkebiblioteket, skoleeier og elever. Områder som beskrives er skolebibliotekets forankring, hva som kjennetegner gode skolebibliotek, mål for skolebibliotek i lierskolen og strategier med tiltak for å nå målene.

Elever blir bedre til å lese når de bruker tid på å lese, blir lest høyt for og opplever mestring. Skolebiblioteket skal være tilgjengelig i skoletiden slik at det kan brukes aktivt i undervisningen. Systematisk bruk av skolebibliotek styrker læring og leseferdigheter, og kan motvirke sosiale forskjeller. Biblioteket gir tilgang til variert litteratur som skaper leselyst. Både skolens ansatte, skolebibliotekansvarlige og ansatte ved folkebiblioteket kan gi god veiledning og støtte for elevenes læring gjennom leseglede og leselyst.

Skolene og skolebibliotekene er ulike, både i størrelse og fysiske rammer, noe som også må gjenspeiles i hvordan skolene jobber med strategien og hvilke prioriteringer de gjør. Skolens lokale planer synliggjør både likheter og variasjoner, samtidig er skolebibliotek et felles satsingsområde og viktig for alle skolene.

«Skoler som lykkes med lesing, jobber systematisk og har en helhetlig tenkning rundt både begynneropplæring og lesing i hele opplæringsløpet.»

(Utdanningsdirektoratet, 2025)

2. SKOLEBIBLIOTEKETS FORANKRING OG MULIGHETER

Forankring

«Leseglede og leselyst – strategi for skolebibliotek 2026-2032» sees i sammenheng med både nasjonale og lokale planer og satsingsområder. Skolebibliotek er forankret i opplæringsloven, Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) og den nasjonale leselyststrategien «Sammen om lesing 2024–2030».

I opplæringsloven § 15-5 står det at alle elever i grunnskolen skal ha tilgang til et skolebibliotek. Dette kan være et eget skolebibliotek eller et samarbeid med et eksternt bibliotek. Det viktige er at biblioteket er åpent i skoletiden og ligger nær skolen, eller at det finnes gode transportløsninger. Biblioteket skal være særskilt tilrettelagt for skolen, med et godt utvalg av skjønnlitteratur, sakprosa og annet relevant materiale som kan brukes i opplæringen. Forskriften til opplæringsloven § 11-2 utdyper at skolebiblioteket skal bidra til utvikling av språk- og leseferdigheter, kritisk tenkning og jevne ut sosiale forskjeller. Kommunen har ansvar for å sikre elevene tilgang til et tilrettelagt bibliotek som er tilgjengelig i skoletiden og brukes aktivt i opplæringen.

Skolebiblioteket er sentralt i arbeidet med å realisere intensjonene i læreplanverket. Lesing som grunnleggende ferdighet går igjen i alle fag, og flere kompetansemål krever tilgang til bibliotek. I norskfaget gjelder dette blant annet lån av bøker etter 2. trinn, velge bøker fra biblioteket ut fra egne interesser og leseferdigheter etter 4. trinn og arbeid med kildekritikk etter 7. og 10. trinn.

Leselyststrategien er en nasjonal strategi som har som mål å bygge en sterk kultur for lesing gjennom å rette oppmerksomheten mot leselyst og les glede. Et av formålene er å styrke litteraturformidlingen og satse på skolebibliotekene. Skolebiblioteket fungerer som en sentral pedagogisk ressurs og løftes frem i Nasjonal bibliotekstrategi som viktig for les glede, inkludering og integrering i skolens læringsarbeid.

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) er en internasjonal interesseorganisasjon for bibliotek. De har utviklet både retningslinjer for skolebibliotek og et eget skolebibliotekmanifest. I retningslinjene er det tydelige anbefalinger for hvordan et skolebibliotek bør organiseres, bemannes og drives. Skolebibliotek skal støtte undervisning, læring, lesing og være en integrert del av utdanningen. Kvalifisert personale, ressurser, oppdaterte samlinger, tydelig ledelse og tydelige mål trekkes frem som forutsetninger for å lykkes. I 2025 kom en oppdatert versjon av manifest for skolebibliotek. Manifestet slår fast at skolebibliotek er en viktig del av utdanning

og læring for elevene. Skolebiblioteket skal bidra til like muligheter og inkludering for alle elevene, det skal bidra til «å utvikle elevenes lese- og skriveferdigheter, kritisk tenking, kreativitet og evne til etisk bruk av informasjon». Viktigheten av kvalifiserte ansatte, ressurser og stabile rammer trekkes frem.

Elevene har rett til å medvirke og bli hørt i saker som vedrører dem, og hva som er elevens beste skal være et grunnleggende hensyn. Skolebiblioteket er elevenes bibliotek, og elevene skal medvirke i saker som omhandler skolebiblioteket.

Samarbeid med folkebiblioteket

Folkebiblioteket er en selvstendig institusjon regulert av bibliotekloven, mens skolebiblioteket er en del av skolen og reguleres av opplæringsloven. Skolebiblioteket skal støtte elevenes læring, mens folkebiblioteket skal være et åpent tilbud til hele befolkningen. I nasjonal bibliotekstrategi «Rom for demokrati og dannelse» ble det understreket at begge bibliotektyper har et felles samfunnsoppdrag som omfatter kunnskapsformidling, informasjonskompetanse og leseglede. Bibliotekene er demokratihus som gir kvalitetssikret informasjon og lik tilgang til litteratur.

Skolen skal gi elevene mulighet til å medvirke og til å lære hva demokrati betyr i praksis. Både demokratiutvikling og medborgerskap forutsetter god lesekompetanse og informasjonskompetanse, og derfor har skole- og folkebibliotekene et viktig felles ansvar, som gir et solid grunnlag for samarbeid mellom bibliotekene.

Folkebiblioteket og skolebiblioteket samarbeider om å fremme leselyst og styrke elevenes lesekompetanse. Sammen planlegger og gjennomfører de ulike leselysttiltak, kampanjer og litteraturformidling for både elever og ansatte. Det utarbeides også felles tips- og leselister knyttet til fag, tema og dybdeområder. Folkebiblioteket har ansvar for nettverkssamlinger for skolebibliotek, samt å sette sammen og sende bokkasser og bokbestillinger. De tilbyr lesestunder, litteraturformidling og kompetanseheving for utvikling av litteratursamlinger. Skolebiblioteket bidrar ved å fronte felles leselystkampanjer, som for eksempel «Sommerles», delta i nettverkssamlinger og dele ideer til aktiviteter og arrangementer. De driver aktiv litteraturformidling i skolene, med støtte fra folkebiblioteket.

Roller og ansvar

Skoleeier og skolens ledelse sikrer at skolebibliotek er et felles satsingsområde som ses i sammenheng med skolens brede oppdrag og øvrige satsingsområder både sentralt og lokalt. Skolens lærere og ansatte bruker skole- og folkebiblioteket aktivt i det pedagogiske arbeidet. De samarbeider med skolebibliotekansvarlig om bruk av biblioteket, lesestimulerende tiltak, opplæring i informasjonssøk og kildekritikk, samt å finne rett bok til rett elev. Biblioteket brukes som læringsarena og et annerledes rom for elevene. Ansatte gjør seg kjent med eksisterende og mulige tilbud, og planlegger og gjennomfører bibliotektimer i samarbeid med skolebibliotekansvarlig.

Skolebibliotekar er en betegnelse som noen ganger brukes om den som har ansvar for oppgavene i skolebiblioteket. I nasjonale planer og strategier brukes derimot ofte skolebibliotekansvarlig. Denne rollen omfatter ansatte med ulik fag- og utdanningsbakgrunn, og er betegnelsen som brukes i strategiplanen. Skolebibliotekansvarlig utvikler og drifter skolebiblioteket i samarbeid med skolens ledelse, ansatte og elever.

Koordinator for skolebibliotekene og inspirasjonsbibliotekar er nøkkelroller for å utvikle skolebibliotekene i tråd med målsettingene. Mulighetene som ligger i både funksjonen som inspirasjonsbibliotekar og koordinator for skolebibliotekene er samlet i en stilling i prosjektet «Leseglede og leselyst». Dette gir muligheter til både utvikling og drift ut over innsatsen fra de enkelte skolene og fra skoleeier. Ved å sette denne stillingen i drift sikrer man et bærekraftig samarbeid mellom skole- og folkebibliotek for utvikling og kvalitetssikring av skolebibliotekene også fremover.

Skolebiblioteket er elevenes bibliotek, og elevmedvirkning er vesentlig i utviklingen av skolebibliotekene. Det er viktig å lytte til elevene og gi dem en aktiv rolle i utformingen og driften av skolebibliotekene deres bibliotek.

Suksessfaktorer

Suksessfaktorer beskriver hva som kjennetegner gode skolebibliotek som fremmer leseglede, lese lyst og lære lyst. De er teoretisk forankret i forskning, nasjonale retningslinjer, råd om lesing og gjennom innspill og prosesser med elever og fagressurser.

Tydelig avsatt tid

Skolebiblioteket er åpent gjennom skoledagen, og elevene får gode muligheter til aktiv bruk av biblioteket. Faste bibliotektimer er satt i system. Skolebibliotekansvarlig har dedikert tid til både litteraturformidling og daglig drift av skolebiblioteket, og mulighet til å holde seg faglig oppdatert og delta i nettverksmøter og annen relevant kompetanseheving.

Kompetanse og bemanning

Skolene har en dedikert bibliotekansvarlig med relevant kompetanse og tid til å utvikle og drifte skolebiblioteket. Skolens ansatte har kunnskap og kompetanse om skolebibliotekets rolle for elevenes læring, og det legges til rette for kompetansehevende tiltak både felles og for den enkelte.

Variert litteratur

Skolebiblioteket har en oppdatert og mangfoldig litteratursamling i ulike formater som stimulerer til leseglede, lese lyst og lære lyst. Det har også en samling som gjør det mulig å legge til rette for god litteraturformidling. Videre inneholder skolebibliotekets litteratursamling ressurser som bidrar til å utvikle elevenes digitale kompetanse, bevissthet og kritiske tenkning.

Et godt rom å være i

Skolebiblioteket er et eget rom i skolens lokaler, utformet og tilpasset både elever, ulike behov og varierte litteratursamlinger. Det er organisert i ulike soner som legger til rette for både lesing, fordypning og kreative aktiviteter. I tillegg fungerer skolebiblioteket som en inkluderende og sosial arena, der elever kan møtes, samarbeide og oppleve et trygt og stimulerende læringsmiljø.

Elevmedvirkning

Elevene involveres i arbeidet med utforming, utvikling og drift av skolebiblioteket på ulike måter. De deltar i diskusjoner, meningsutveksling og felles beslutninger om bibliotekets innhold og funksjon. Elevenes ideer brukes aktivt i utviklingsarbeidet, og deres innspill følges opp og møtes med relevante tilbakemeldinger.

Samarbeid mellom skolene og folkebiblioteket

Samarbeid mellom skolebibliotek og folkebibliotek er satt i system.

Folkebiblioteket støtter og veileder skolebibliotekene i arbeidet med å utvikle selvstendige og innholdsrike litteratursamlinger som er tilpasset skolens elever. Folkebiblioteket bidrar med bokkasser som et tillegg til skolens egne samlinger. Folkebiblioteket samarbeider med skolene om litteraturformidling og tiltak som skal fremme leselyst blant elevene.

Skolebiblioteket er godt forankret

Skolebiblioteket er et felles satsingsområde for både skolene og folkebiblioteket. Det er finansiert på en måte som sikrer nødvendig bemanning, oppdaterte samlinger, samt god koordinering og samarbeid. Skolebiblioteket spiller en viktig rolle i skolens pedagogiske arbeid, og er integrert i skolens planer. Det er etablert gode rutiner for samarbeid både internt på skolen og mellom folkebiblioteket og skolebiblioteket.

HØRINGSUKASJE

3. SKOLEBIBLIOTEK I LIERSKOLEN

Innspill fra skolebibliotekansvarlige, skolens ansatte og elever ligger til grunn for utarbeidelse av mål og strategiske grep. Det er lagt vekt på elevmedvirkning. Ved å lytte til elevene og gi dem en aktiv rolle i utforming og drift av skolebibliotekene, blir det elevenes bibliotek.

Mål for skolebibliotekene i lierskolen

Den overordnede målsettingen er at alle elever i lierskolen skal ha et likeverdig og godt skolebibliotektilbud. For å konkretisere dette er det definert seks målformuleringer som gjør det lettere å følge utviklingen og sikre fremdriften.

- Elevene i lierskolen har tilgang til et godt skolebibliotek med et mangfold av litteratur.
- Skolebiblioteket brukes aktivt i undervisningen og er en naturlig del av hele skolehverdagen.
- Skolebiblioteket bidrar til leseglede og lærelyst.
- Skolebiblioteket bidrar til økt lesekompetanse, der elevene møter kilder på en kritisk og reflektert måte.
- Skolebiblioteket er en trygg og inkluderende arena.
- Elevene medvirker og bidrar aktivt i utforming og drift av skolebiblioteket.

HØRINGSSUKKAST

Status for skolebibliotekene i lierskolen

Felles satsing på skolebibliotekene de siste årene har lagt grunnlaget for prosjektet «Leseglede og leselyst» i lierskolen. Bakgrunnen for skolebiblioteksatsningen er også de politiske bestillingene fra 2022: «Ja til leseglede og skriveglede for tøffer gutter» og «Hvordan kan skolebibliotekene ved grunnskolen utvikles og styrkes i løpet av 2023».

Kommunestyret vedtok høsten 2023 at det skal fremmes en ny strategiplan for utvikling av skolebibliotekene. Fra og med 2023 har kommunestyret i handlingsprogrammet bevilget kr 350 000,- årlig til opprustning av skolebibliotekene. Midlene blir fordelt til skolene etter en fordelingsnøkkel med grunnbeløp og en fast sum per elev.

I 2023 hadde åtte av tolv grunnskoler skolebibliotek, mens fire av skolene benyttet folkebiblioteket som sitt skolebibliotek. Skoleåret 2025-2026 har ti av kommunens elleve skoler eget skolebibliotek, mens en skole benytter folkebibliotekets filial på Tranby. Voksenopplæringen vil også være en del av satsingen fremover.

Skolene i Lier er ulike, både i størrelse, elevtall og bygningsmasse. Bemanning og vedlikehold organiseres ut fra behov og rammer ved skolene. Noen av skolene har faste tidspunkt for bibliotektimer til trinnene, og flere av skolene har betjente åpningstider. Felles for skolene er at de har en skolebibliotekansvarlig, og at skolebibliotekene er tilgjengelig i undervisningstid.

Både i 2024 og 2025 mottok Lier kommune tilskuddsmidler fra Utdanningsdirektoratet til utvikling av skolebibliotekene. Søknadene om tilskudd omhandlet prosjektet «Leseglede og leselyst». Tiltak i prosjektperioden er videreutvikling av samarbeidet mellom skolene og folkebiblioteket, nettverk og videreutdanning for skolebibliotekansvarlige. Det viktigste tiltaket er imidlertid ansettelse av inspirasjonsbibliotekar i prosjektstilling. Inspirasjonsbibliotekaren fungerer også som koordinator og sikrer fremdrift i prosjektet. Denne funksjonen er et avgjørende tiltak for å utvikle skolebibliotekene, skape varige strukturer og gi kompetanseheving for alle ansatte.

I prosjektperioden har skolebibliotekene blitt styrket og samarbeidet mellom skolene og folkebiblioteket har fått ny energi.

4. STRATEGI FOR SKOLEBIBLIOTEK I PLANPERIODEN

Dette kapittelet beskriver hvordan lierskolen skal arbeide for å oppnå hovedmålsettingen om et likeverdig og godt skolebibliotektilbud for alle elever. Strategiene tar utgangspunkt i suksessfaktorer for gode skolebibliotek. Sammen med forslag til tiltak viser det hva som skal prioriteres i strategiperioden. Strategiene skal fungere som et felles rammeverk, samtidig som de gir rom for lokal tilpasning ved den enkelte skole.

Strategi 1: Tydelig avsatt tid

For at skolebiblioteket skal brukes aktivt og bidra til leseglede og økt lesekompetanse, må det settes av tid både for elever og ansatte. Strategien bidrar til å nå målene ved å sikre at alle elever får regelmessig tilgang til et godt skolebibliotek med et mangfoldig litteraturtilbud. Når bibliotek er en fast og planlagt del av skolehverdagen, blir det også en naturlig del av undervisningen. Den avsatte tiden gir rom for aktiviteter som fremmer både leseglede, lærelyst og utviklingen av god lesekompetanse. Samtidig bidrar tilgjengeligheten til at skolebiblioteket fungerer som en trygg og inkluderende arena for alle elever.

Tiltak:

- Skolebiblioteket er åpent og tilgjengelig hver dag.
- Skolebiblioteket er betjent minimum en time hver dag, og betjent tid økes med økende antall elever.
- Bibliotektimer timeplanfestes for alle trinn.
- Skolebibliotekansvarlig har avsatt tid til litteraturformidling, til betjening og drift av skolebiblioteket og deltakelse i nettverksmøter og andre kompetansehevende aktiviteter og tiltak.

Strategi 2: Kompetanse og bemanning

Bemanning av skolebiblioteket krever både kompetanse og tid. Strategien bidrar til å nå målene ved å sikre at ansatte har kompetansen som trengs for å veilede elever, formidle litteratur og utvikle skolebibliotekene. Strategien bidrar også til at elevene får et likeverdig bibliotektilbud uavhengig av skole.

Tiltak:

- Alle skolene har en skolebibliotekansvarlig.
- Skolebibliotek og lesing er jevnlig tema på skolens felles møtearenaer og i utviklingstid.
- Skolens ansatte og skolebibliotekansvarlig har kunnskap og kompetanse om skolebibliotekets rolle for elevenes læring og leseutvikling.

Det foreligger ikke en konkret nasjonal timenorm for skolebibliotekbemanning. I opplæringsloven og forskrift til opplæringsloven er det likevel tydelige føringer

om at biblioteket skal være tilgjengelig for elevene i skoletiden. Muligheter og behov avhenger av skolens størrelse, antall elever og økonomiske rammer. Det foreslås en norm om bemannet åpningstid minimum en time hver dag. Det anbefales også at det i planperioden utvikles en norm for bemannet åpningstid ut fra skolens størrelse og elevtall.

Strategi 3: Oppdatert og variert litteratursamling

Elevene skal møte et bredt utvalg av oppdatert og variert litteratur. Strategien bidrar til målene ved å sikre at elevene har tilgang til mangfoldig og relevant litteratur som er tilpasset deres nivå og interesser. Mangfold og kvalitet i skolebibliotekets litteratursamling er avgjørende for å fremme leseglede og lærelyst.

Tiltak:

- Skolebiblioteket har en oppdatert og variert samling med litteratur og ressurser i ulike sjangre og formater.
- Skolebibliotekets samling skal støtte arbeidet med dybdelæring, kritisk tenkning og digitale ferdigheter.
- Skolebibliotekets samling skal støtte arbeidet med fagene i LK20, overordnet del av læreplanen, lokale dybdeområder og arbeidet med rammeplan for skolefritidsordningen (SFO).
- Skolebibliotekets samling skal støtte arbeidet med elevenes leseglede og leselyst og bidra til utvikling av elevenes lesekompetanse.
- Elevene skal få hjelp til å finne litteratur tilpasset deres nivå og interesser.
- Det etableres en norm for vedlikehold, kassering og fornyelse av samlingen.

Det foreligger ikke nasjonale normer for skolebiblioteksamlinger og heller ikke føringer eller anbefalinger for budsjett. I strategien foreslås det flere mulige nivåer for en norm. Disse nivåene viser til muligheter og knyttes til ambisjonsnivå og økonomiske rammer. Det vil likevel være hensiktsmessig med et grunnbeløp for å utjevne og sikre at også små skoler kan opprettholde og utvikle sine litteratursamlinger.

- Nivå 1
Dagens nivå med 350 000 kr. årlig fordelt mellom skolene med grunnbeløp 14 000 kr. per skole og 50 kr. per elev per år. En norm som gir begrenset mulighet til å bygge opp en grunnstamme i litteratursamlingen.
- Nivå 2
Grunnbeløp 15 000 kr. per skole og 100 kr. per elev per år.
En norm som bidrar til grunnleggende fornyelse av samlingen hvert år. Den dekker løpende utskifting av slitte bøker, et mindre antall

nyutgivelser og noen elevønsker. Passer for skoler med liten samling, begrenset bruk eller midlertidig lav bemanning.

- Nivå 3
Grunnbeløp 15 000 kr. per skole og 300 kr. per elev per år.
En norm som gjør det mulig å holde samlingen faglig sterk, aktuell og variert. Den gir rom for tilfang av ny litteratur i ulike sjangre og formater. Passer for skoler som bruker biblioteket aktivt i undervisningen, har faste bibliotektimer og jevnlig elevmedvirkning.
- Nivå 4
Utvidet nivå med grunnbeløp 15 000 kr. per skole og minimum 400 kr per elev per år. En norm som gir mulighet til å bygge bredde og dybde i samlingen, kjøpe inn litteratur etter elevønsker og spesialiserte behov og dekke både fysiske bøker og digitale ressurser. Passer for skoler med høy aktivitet, mange elever eller som deltar i større prosjekter knyttet til lesing og bibliotekutvikling.

Andre alternativer for norm:

- Velge et fast kronebeløp per elev uten grunnbeløp.
- Velge et høyere tilskudd første år og deretter en valgt norm med årlig kronebeløp per elev med eller uten grunnbeløp.

Strategi 4: Skolebiblioteket som et godt rom å være i

Strategien bidrar til målene ved å skape et miljø som oppleves som trygt, inkluderende og innbydende for alle elever. Et godt utformet bibliotekrom fremmer trivsel og gir økt motivasjon for lesing. Samtidig blir biblioteket et naturlig sted for både læring, samarbeid og utforskning, og en integrert del av elevenes skolehverdag.

Tiltak:

- Skolebiblioteket er et eget rom i skolens lokaler, tilpasset elever, ulike behov og litteratursamlinger.
- Skolebiblioteket har ulike soner som legger til rette for både lesing og aktiviteter.
- Skolebiblioteket fungerer som en inkluderende og sosial arena.

Strategi 5: Elevmedvirkning

Skolebiblioteket er elevenes bibliotek. Elevstemmen er sentral i både utvikling og drift. Strategien bidrar til målene ved å gi elevene reell innflytelse over bibliotekets utvikling og skape en sterkere opplevelse av at biblioteket er deres eget, trygge og inkluderende sted. Elevmedvirkning styrker motivasjon, engasjement og leseglede, og sørger for at bibliotektilbudet utvikles i tråd med elevenes interesser og behov.

Tiltak:

- Elevene involveres i arbeidet med utforming og videreutvikling av skolebiblioteket.
- Elevene får være med å foreslå aktiviteter og hva som skal kjøpes inn til skolebiblioteket.
- Skolebibliotek er et av de faste temaene i elevrådets møter i løpet av skoleåret.
- Det legges til rette for elevroller som bibliotekhjelpere, høytlesere og leseambassadører.
- Det arrangeres jevnlig felles samlinger for elever på tvers av skolene der skolebibliotek og lesing er temaer.

Strategi 6: Samarbeid mellom skolene og folkebiblioteket

Strategien bidrar til målene ved å gi tilgang til et større fagmiljø, mer kompetanse og et bedre tilbud til elevene. Elevene får større tilgang til oppdatert, variert og mangfoldig litteratur. Samarbeidet sikrer at elevene møter faglig sterk formidling som styrker både leseglede og lesekompetanse. Det bidrar også til et likeverdig tilbud mellom skolene.

Tiltak:

- Folkebiblioteket bistår skolebibliotekene med å bygge opp og vedlikeholde litteratursamlinger tilpasset elevenes behov.
- Folkebiblioteket stiller ved behov bokkasser til disposisjon som et supplement til skolebibliotekenes egne samlinger.
- Inspirasjonsbibliotekaren og skolebibliotekansvarlig samarbeider om litteraturformidling og leselysttiltak for elevene.
- Inspirasjonsbibliotekaren fungerer som koordinator for skolebibliotekene og samarbeidet mellom skolene og folkebiblioteket

Strategi 7: Skolebiblioteket er godt forankret

For at skolebiblioteket skal få en tydelig rolle i skolens arbeid, må det være godt forankret både organisatorisk og pedagogisk. Strategien bidrar til målene ved å sikre at skolebiblioteket blir en integrert og tydelig del av skolens pedagogiske praksis. Dette skaper kontinuitet og systematikk i arbeidet med leseglede, lesekompetanse og et likeverdig bibliotektilbud. Forankringen legger til rette for et helhetlig og koordinert løft av skolebibliotekarbeidet.

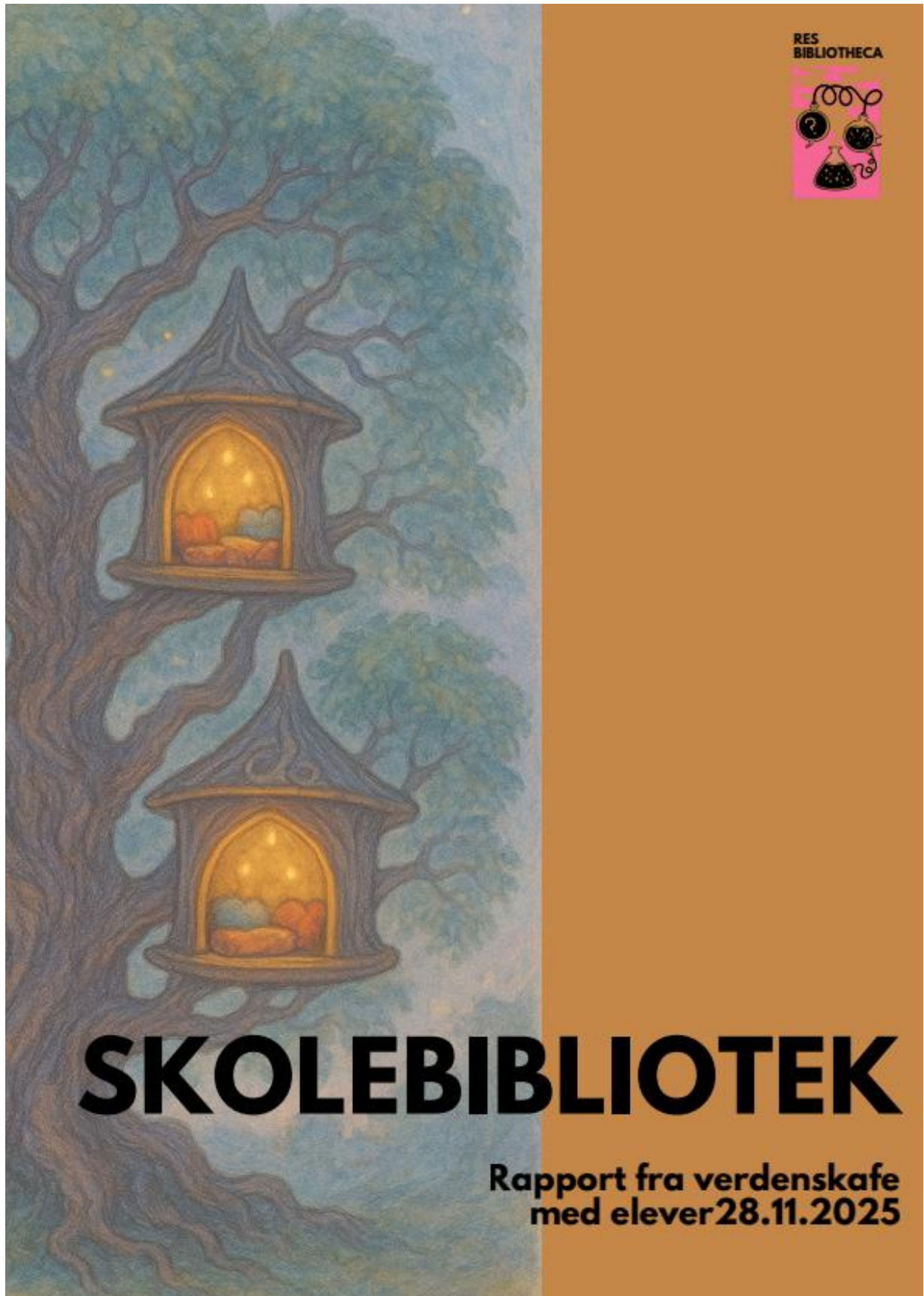
Tiltak:

- Skolebibliotek er et felles satsingsområde for skolene og folkebiblioteket i Lier kommune.
- Skolebiblioteket inngår i skolens årsplaner og utviklingsarbeid, og er satt inn i skolens årshjul.
- Det er etablert gode rutiner for samarbeid knyttet til skolebibliotek innad på skolen og mellom folkebibliotek og skolebibliotek.

HØRINGSUTKAST

5. RAPPORT WORKSHOP ELEV MEDVIRKNING 2025

INNLEDNING

Denne rapporten oppsummerer arbeidet fra workshopen om skolebibliotek i Lierskolen. Målet med arbeidet er å sikre at alle elever får et godt og likeverdig bibliotektilbud. For å oppnå dette skal det utvikles en strategiplan som legger grunnlaget for en helhetlig og framtidsrettet utvikling av skolebibliotekene.

Elevenes kunnskap, erfaringer, synspunkter og ideer er avgjørende for å skape et best mulig skolebibliotek. Det er elevene som vet hvordan de lærer best, og hva som bidrar til trivsel. Når vi lytter til elevene, blir tilbudet mer tilpasset deres behov – og dermed et bedre skolebibliotek. I tillegg gir praktisk deltakelse i demokratiske prosesser økt forståelse for hvordan demokratiet fungerer. Gjennom diskusjoner, meningsutveksling og respekt for andres synspunkter får elevene verdifull erfaring med medvirkning.

Workshopen benyttet World Café-metoden for å gi elevene en tydelig stemme i utviklingen av strategiplanen og skolebibliotekene. Rapporten bygger på innspillene fra elevene og gir et overblikk over de mest gjentakende punktene, deres drømmer og forslag. Den inneholder også tips til hvordan man enkelt kan starte utviklingen av skolebibliotekene, samt refleksjonspunkter som kan brukes videre i prosessen.

DELTAGERE

Elever og lærere fra følgende skoler:

Hennummarka skole

Egge skole

Gullaug skole

Lierbyen skole

Sylling skole

Oddevall skole

Hegg skole

Heia skole

Hallingstad skole

Høvik skole

Tranby skole

Sanne Mathiassen, forfatter

Narve Holmen, politiker

Ansvarlige for gjennomføring:

Fagleder skole Lier kommune

Lier bibliotek

Hva gir deg lyst til å lese?

Lesing er noe alle kan gjøre, uansett!

Hva betyr leselyst?

Leselyst handler om å ha lyst til å fortsette å lese, å trives med lesing og velge det fremfor andre aktiviteter. Det innebærer å lese fordi man ønsker det, ikke fordi man må. Det handler også om å lese for opplevelsen, ikke bare for å løse en oppgave.

Bøkene:

Spennende bøker med temaer man interesserer seg for skaper motivasjon til å lese. Det er viktig at historien har fremdrift, et godt forklart plott og gjerne humor. Mange liker fantasi og kreativitet, mens andre foretrekker mer hverdagslige temaer kombinert med spenning. Uansett er det viktig at man kan kjenne seg igjen i personer og situasjoner i bøkene.

Tegninger, bilder og illustrasjoner må til for å fenge, og fange oppmerksomheten. Mens andre foretrekker å skape mentale bilder selv. Forsidene er viktige, det er de som fanger oppmerksomheten og gjør deg nysgjerrig.

Veiledning og voksnes rolle:

Hjelp til å finne gode bøker er viktig. Anbefalinger fra venner, voksne på skolen eller skolebiblioteket, utstillinger og gaver er de vanligste måtene å finne frem til bøkene, men også tid til å lete og finne bøkene trekkes frem som viktig. Et godt skolebibliotek med mange og nye bøker, og dyktige voksne til stede som kan gi gode tips og anbefalinger er til god hjelp når man leter etter bøker.

Høytlesing og felles lesing på skolen kan oppleves som tvang og redusere lesemotivasjon, men det kan også bidra til leseglede og at man oppdager nye bøker og får tips.

«Det finnes jo mange måter å lese på! Lydbøker, punktskrift, høytlesing, tegneserier...»

Tid og sted:

Tid og sted er avgjørende – man leser gjerne når man har overskudd og ro. Lesing krever mer konsentrasjon enn skjermbruk, og det kan være sosialt å lese samme bok som andre. Et behagelig og koselig sted, godt utvalg av bøker og tid satt av på skolen fremmer lesing. Mange foretrekker fysiske bøker fremfor digitale, selv om digitale gir større tilgjengelighet.

Hvorfor velger man lesing fremfor andre aktiviteter?

Når man blir oppslukt av en historie, velger man ofte lesing fremfor andre aktiviteter. Det er leselyst! Lesing kan være et alternativ for dem som ikke liker fysiske aktiviteter, eller det være at foreldre oppmuntrer til mindre skjermbruk. Men lesing oppleves også som avslappende og rolig. Mange leser før de skal sove for å roe ned, eller for å nå egne mål om å lese mer.

Lesing, lytting og lydbøker:

Det finnes ulike oppfatninger om hva som regnes som lesing. Noen mener lydbøker og podcaster er lytting og ikke lesing, mens andre mener det er på lik linje med å bli lest for regnes som lesing. Det er også et godt alternativ for de som syns lesing er vanskelig. Tegneserier diskuteres også – er de fullverdige bøker?

TIPS TIL LESELYST

- Styrke elevenes valgfrihet i lesing
- Gi elevene større mulighet til å velge hva, hvordan og hvor de leser, slik at lesing oppleves som lystbetont og frivillig – ikke som en plikt.
- Utvikle et variert og aktuelt bokutvalg
- Sikre tilgang til spennende, relevante og mangfoldige bøker som treffer ulike interesser, nivåer og preferanser – inkludert tegneserier, serier, lydbøker og illustrerte bøker.
- Styrke veiledning og bokanbefalinger
- Gi elever bedre støtte i å finne «riktig bok», gjennom aktive voksne, skolebibliotek, bokprat og anbefalinger fra både voksne og medelever.
- Legge bedre til rette for tid og rom til lesing
- Skape faste rammer for ro, fordypning og leseglede i skolehverdagen, med hyggelige lesesteder og tid uten krav om oppgaver eller vurdering.
- Anerkjenn ulike former for lesing
- Utvide forståelsen av hva lesing kan være, ved å inkludere lydbøker, tegneserier og felles lesing som gyldige og motiverende innganger til leselyst.

5 ting du kan gjøre akkurat nå:

- 1** Lag klassens boktips til fellessamling på skolen
- 2** Rekrutter bokanbefalere fra elevene som leser mest
- 3** Høytlesning fra en av dine egne favorittbøker for barn
- 4** Gå et annet sted enn klasserommet når elevene skal lese
- 5** Få med elevene på å finne sin neste favoritt på nestebok.no

Hva mer enn bøker kan skolebiblioteket brukes til?

Et skolebibliotek kan brukes til mye forskjellig, og når elevene får være kreative og foreslå hva mer skolebibliotekene kan brukes til, får vi mange tips, ideer og innspill.

Skolebiblioteket trekkes frem som et kreativt og sosiale samlingspunkt, med mange muligheter i tillegg til bøker.

Soner:

Ulike soner kan gjøre skolebibliotekene enda mer samlende og inkluderende, sonene kan gjøre at flere kommer til skolebiblioteket. "Kosekroker" med gode sitteplasser og leselamper innbyr til steder hvor man kan slappe av og lese, eller tegne eller sitte i ro med skolearbeid. Tegnekroker vil gi muligheter for å være kreativ, og bruke/låne utstyr som man ikke har tilgang til andre steder, f.eks. kull, tusj, lerret m.m. Egne områder/soner for Gaming. Leksebord og grupperom til skolearbeid og ro.

Ungdomsskole-elevne trekker frem mulighetene for å kunne kjøpe noe enkelt å spise og tilgang til utstyr for å varme mat, f.eks mikro, vannkoker etc.

Sosial aktiviteter og opplevelser:

Spill, turneringer og konkurranser kan være både sosiale og engasjerende. Sjakk, brettspill og felles puslespill er aktiviteter som er sosiale og inkluderende. Turneringer og konkurranser i FIFA, eller sjakk. Bokslukerprisen, bokrapporter, bokanbefalinger, tre på rad m.m.

Forfatter- og illustratørbesøk av kjente forfattere for elevene, bokbad og bok prat om populære bøker kan gjennomføres på skolebiblioteket.

Et skolebibliotek som er åpent i friminuttene og etter skoletid gir mulighet for skolearbeid, leksehjelp, lesing og andre sosiale aktiviteter. Faddere, bibliotekhjelpere og voksne jobber sammen med å bøkene, og å sette på plass og holde orden.

FORSLAG TIL TILTAK

Tiltak som kan gjøres med en gang

Opprette soner med enkle midler:
Lag "kosekroker" med puter, tepper og enkle leselamper.
Sett opp et bord for brettspill og puslespill.

Spill og aktiviteter:
Start med sjakkbrett, kortspill og puslespill som allerede finnes eller kan lånes inn.
Arranger små konkurranser som "Tre på rad" eller bokanbefalingstavle.

Synliggjøre biblioteket:
Lag en tavle eller vegg for bokanbefalinger fra elever.
Bruk plakater for å vise at biblioteket er åpent i friminutt.

Enkel leksehjelp:
Sett opp et "leksebord" med tydelig merking.

Tiltak som krever litt planlegging og noen ressurser

Flere soner og utstyr:
Tegnekrok med basisutstyr (papir, fargeblyanter, tusjer).
Gaming-sone med konsoll og skjerm (kan starte med én konsoll).

Sosiale arrangementer:
Planlegg bokprat eller bokbad med lokale forfattere.
Arranger faste turneringer (sjakk, FIFA) med enkel premiering.

Utvidet åpningstid:
Ha biblioteket åpent etter skoletid én dag i uka for leksehjelp og sosial aktivitet.

Frivillige hjelpere:
Involver faddere eller elever som "bibliotekhjelpere" til å holde orden og hjelpe andre.

Hvordan kan skolebiblioteket bli enda bedre?

Elevene har mange forslag, tips og ideer til hvordan skolebiblioteket kan bli bedre. Forslagene kan bidra til at skolebibliotekene utvikles til attraktive og allsidige læringsområder i skolen.

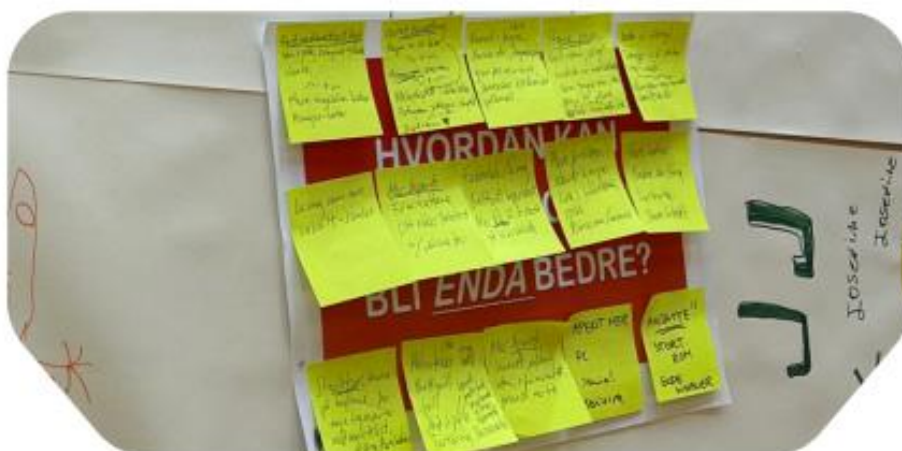
Mer plass og flere soner:

Større bibliotek med flere soner og smårom eller grupperom man kan bruke til samarbeid, gruppearbeid eller som stille arbeidsrom. Soner i biblioteket kan brukes til ulike aktiviteter, som for eksempel lesesoner, stillesoner, kreative områder eller samtaleområder for prating, eller brettspill. Det er viktig med koselige sitteplasser, f.eks. saccosekker eller puter som gjør det koselige og godt å sitte å lese.

For å kunne finne frem på skolebiblioteket er det nødvendig at man blir godt kjent med skolebiblioteket, og at det er tydelig skiltet. Kart over skolebiblioteket og lister som viser kategoriene og plassering av bøkene rundt om på skolebiblioteket er gode måter å lage det oversiktlig på.

Bøker:

Flere og nyere bøker gjør skolebibliotekene bedre. Flere av bøkene er utdaterte, og det er viktig at det finnes nye og spennende bøker til alle, også de eldre elevene på skolene. Det må også være enkelt å finne frem til riktig bok eller tema man vil lese om. Å sortere bøkene etter tema/sjanger, og alder eller nivå, vil gjøre det mer oversiktlig og bedre å finne frem. Fargekoder til ulike type tema eller nivåer.

Mer tilgjengelig/åpent:

Skolebiblioteket må være er åpent - i friminutt og etter skolen. Vi må kunne bruke skolebiblioteket oftere til både skolearbeid og friminutt. Flere voksne og/eller skolebibliotek-assistenten som hjelper til med å holde skolebiblioteket åpent og ryddig. Fadderordninger/faddergrupper kan hjelpe til med å lese for fadderne og til å holde ro og rydde.

Aktiviteter, opplevelser og tilbud:

Muligheter for å sette seg ned i behagelige og koselige soner og slappe av med bøker eller rolig musikk. Ulike soner for ulike aktiviteter; for eksempel lese- og stillesoner, sjakk, brettspill og puslespillsoner, verkstedsområder med hvor man kan være kreativ med tegning, redesign og skriveverksted. Det er viktig med områder hvor man kan være sosial hvis man ønsker det, men også områder hvor det er stille og det er mulig å være alene.

Utstyr, brettspill, tegnesaker etc er klare til bruk.

Leseaktiviteter som lesebingo, Sommerles, lesekampanjer vises frem og reklameres for på biblioteket.

Et godt skolebibliotek er mer enn bare bøker, det kan være et sosialt og kreativt rom med ulike soner, som gir mange muligheter for læring.

HVORDAN FÅ MED ELEVENE I PROSSESSEN

Etablere biblioteksgruppe som har medansvar i biblioteket og kan jobbe praktisk med utformingen av rommet og drift. Eks lage utstillinger, utlån, boktips, scanne bøker, teste ut ulike soner i biblioteket.

Gi elevene mulighet til å komme med forslag til innkjøp for eksempel gjennom forslagskasse, bokønsketavle.

Elevene kan være med i kassering og opprydding i biblioteket.

Gi biblioteksassistentene ansvar for å ha noe ekstra åpningstider i løpet av skoledagen.

La hvert klassetrinn ha ansvaret for å arrangere en lavterskel aktivitet i biblioteket i løpet av skoleåret.

Ditt drømmebibliotek

Når elevene får drømme, ser de for seg et bibliotek som kombinerer kunnskap, kreativitet, teknologi og lek. Det skal være et sted hvor man kan lese i fred, men også delta i aktiviteter og være sosial. Her er noen av de viktigste ønskene:

Komfort og innredning

- Myke sofaer, tepper og lyse lesestoler.
- Vindusplasser med utsikt og grupperom med glassvegger for samarbeid.
- Unike løsninger som en «trehytte» inne i biblioteket, lave bokhyller man kan sitte på, og til og med en sklie mellom etasjene.
- Et akvariegulv med fargerike fisker og lys, massasjebeleg for lesing, og sanserom for avslapning.

Aktiviteter og fellesskap

- Brettspill, sjakkturneringer, spillkvelder og FIFA-turneringer.
- Workshops for sangskrivning, filmproduksjon og kreative prosjekter.
- Kokkekonkurranser, matlagingskurs og frivillig arbeid med mat for å skape fellesskap.
- Sesongbaserte leseaktiviteter som «Sommerles», «Vinterles» og «Høstles».

Kreative og teknologiske rom

- Musikkstudio, bandrom og gamingrom med store skjermer, gaming-PC-er og Nintendo Switch.
- Filmverksted med utstyr til video- og animasjonsproduksjon, samt et sted å vise frem resultatene.
- Hobbyrom med tegnesaker, papp, symaskiner, brodering, perling og legorom.
- Et teaterrom med scene og utkleddingsmuligheter.
- Elevprinter som kan brukes uten hjelp fra lærer.

Mat og drikke

- En liten kafé eller automater med kakao, snacks, frukt og boller.
- Mulighet for å varme medbrakt mat i mikroovn.
- Popcornmaskin, slushmaskin og hyggelige kafétider.

Dyreopplevelser

- Kattekafé, lesehunder og små «leksedyr» som gir trygghet.
- Rideturer med hester der alle lytter til samme lydbok.
- En liten låve med dyr for kos og opplevelser.

Fantasi og lek

- Trampoliner, hinderløyper, berg-og-dal-bane og til og med et gravitasjonsrom uten tyngdekraft.
- Fotballbane på taket med glasstak om vinteren.
- Badebasseng og solsenger med lamper som gir strandfølelse.

FORSLAG TIL DISKUSJONSPUNKTER VIDERE

1. Hvordan skape balanse mellom ro og aktivitet?

- Biblioteket skal være et sted for både stille lesing og sosiale aktiviteter.
- Hvordan kan vi fysisk og organisatorisk dele soner for ulike behov?

2. Prioritering av realistiske innredningsløsninger

- Hvilke ønsker kan vi gjennomføre (sofaer, vindusplasser, fleksible grupperom)?
- Hvordan kan vi oversette fantasifulle ideer (sklie, akvariegulv) til noe gjennomførbart?

3. Integrering av teknologi og kreative rom

- Hva er minimumsløsningen for gaming, musikk og filmproduksjon?
- Hvordan sikrer vi at teknologiske rom ikke forstyrrer lese miljøet?

4. Mat, drikke og sosiale møteplasser

- Er kafé eller automater realistisk innenfor budsjett og HMS?
- Hvordan kan vi tilby enkle løsninger for mat og drikke uten å gjøre biblioteket til kantine?

5. Aktiviteter og fellesskap som styrker lesekulturen

- Hvordan kan vi kombinere sosiale aktiviteter (spill, workshops) med lesefremmende tiltak?
- Kan sesongbaserte leseaktiviteter bli en fast del av bibliotekets program?

De voksne mener...

1. Hva gir lyst til å lese?

- Atmosfære: God stemning, riktig sone, hyggelig rom med sofaer, stoler og god belysning.
- Tilgjengelighet: Oppdatert bibliotek med nye bøker, lydbøker som gir fleksibilitet og passer for hele familien.
- Tid: Mer tid til lesing, spesielt i ferier og sommerperioder.
- Anbefalinger: Hyller med anbefalinger fra elever og ansatte.
- Andre faktorer: Nyheter fra kjente forfattere eller serier, regnværsdager, ro og avslapning.
- Tips: Lydbøker kan være en døråpner for kontakt med elever og øke leselysten.

2. Hva mer enn bøker kan skolebiblioteket brukes til?

- Vennegrupper og sosialt samvær.
- Spill og gaming (f.eks. Nintendo).
- Pusterom for elever som trenger en pause.
- Base for elever som strever.
- Lesegrupper og høytlesning (f.eks. eldre elever leser for yngre).
- Kreative aktiviteter som pusling og juleverksted.
- Postkasse for bokønsker.
- Åpent bibliotek i friminutt for elever som ikke finner sin plass ute.
- Bruk i undervisning der det er mulig.
- Utfordring: Små rom begrenser aktivitetene.

3. Hvordan kan skolebiblioteket bli bedre?

- Mer tid, ressurser og dedikert personale (gjærne med kompetanse i norsk/lesing).
- Lengre og mer varierte åpningstider.
- Stillerom tilknyttet biblioteket.
- Eierskap hos både elever og voksne for orden og struktur.
- Lærere ansvarlige for ryddighet etter bruk.
- Fronte bøkene – forsiden fenger!
- Forfatterbesøk for å øke interesse.
- Elevmedvirkning for relevans og engasjement.
- Utstillinger (f.eks. «Gutta leser»).
- Felles standard for alle skolebibliotek.

4. Drømmebiblioteket

- Stort, hyggelig og innbydende rom med mange sittegrupper og soner.
- Oppdatert og bredt bokutvalg med bevisste valg for språkutvikling.
- Motiverende voksne som veileder og inspirerer.
- Nok midler til å kjøpe nødvendige bøker uten budsjettbegrensninger.

De voksne mener...

1. Hva gir lyst til å lese?

Leselyst hos elever fremmes av flere faktorer. En god atmosfære med hyggelige rom, riktig soneinndeling, komfortable møbler og god belysning legger til rette for ro og trivsel. Et oppdatert bibliotek med nye bøker og lydbøker gjør tilbudet relevant for elever med ulike behov. anbefalinger fra både elever og ansatte, samt aktualitet gjennom nye utgivelser, bidrar også til økt interesse for lesing. Lydbøker trekkes frem som et særlig viktig virkemiddel for å nå flere elever og styrke kontakten rundt litteratur.

2. Hva mer enn bøker kan skolebiblioteket brukes til?

Skolebiblioteket brukes til langt mer enn bøker. Det fungerer som en sosial møteplass, et pusterom for elever som trenger pause, og en trygg base for elever som strever. Biblioteket kan også romme spill og gaming, lesegrupper, høytlesning på tvers av klassetrinn og kreative aktiviteter. Åpent bibliotek i friminutt gir et alternativ for elever som ikke finner sin plass ute, og biblioteket har potensial som en aktiv del av undervisningen. Samtidig kan begrenset areal være en utfordring for mangfoldet av aktiviteter.

3. Hvordan kan skolebiblioteket bli bedre?

For å videreutvikle skolebiblioteket er det behov for mer tid, økte ressurser og dedikert personale med kompetanse innen lesing og litteratur. Lengre og mer fleksible åpningstider, stillerom og tydelig ansvar for orden og struktur understrekes som viktige tiltak. Synliggjøring av bøker, for eksempel gjennom utstillinger og fronting av forsider, samt forfatterbesøk og systematisk elevmedvirkning, kan øke engasjement og relevans. Det pekes også på behovet for en felles standard for skolebibliotekene.

4. Drømmebiblioteket

Drømmebiblioteket beskrives som et stort, innbydende rom med flere soner for ulike aktiviteter og et bredt, oppdatert bokutvalg som støtter elevenes språk- og leseutvikling. Motiverende voksne som veileder og inspirerer elevene, kombinert med tilstrekkelige økonomiske midler, er avgjørende for å realisere et slikt bibliotek.

AVSLUTNING

Gjennom workshop har elevene fått mulighet til å diskutere, drøfte, drømme og komme med innspill. Det har kommet fram hva som er viktig for elevene, mange gode ideer og tips til hva som gir leselyst, hvordan bibliotekene kan videreutvikles og ikke minst hvordan et skolebibliotek kan se ut og hva slags rom det kan og bør være. Elevene har gitt verdifull innsikt til hvordan de tenker at de kan være aktive deltakere og medvirke i utvikling og drift av skolebibliotekene; og hva som skal til for at de føler tilhørighet og eierskap til skolebiblioteket.

Rapporten bygger på og oppsummerer elevenes innspill og gir punkter for videre diskusjon og tips til arbeidet med å videreutvikle skolebibliotekene.

Vi håper at rapporten kan bidra til gode refleksjoner og være til inspirasjon for videre arbeid med skolebibliotek.

Jeg liker skolebibliotek, og tror mange setter pris på det. Noen kommer for å hente seg bøker, andre bare for å være der litt

Ida Selsaas, Erte Marie Solberg og Elida Marie Opsahl-Holst er glad i både lesing og rydding, og derfor jobber de som skolebibliotekarer tre ganger i uken.

6. KILDER

Frønes, T. S., Anly, I., Briseid, S., Eek-Høgås, M. og Syverinsen, M. T. (2025). *Lesekultur. Hvordan styrke lesing i skolen*. Cappelen Damm Akademisk.

International Federation of Library Associations and Institutions. (2015). *IFLAs retningslinjer for skolebibliotek* (2. rev. utg.; R. Lundvall & A. Selmer, Overs.). Hentet fra: [Internasjonale dokumenter om skolebibliotek – Skolebibliotek.no](https://www.ifla.org/publications/2015/01/IFLA-UNESCO-School-Library-Manifesto-2015)

International Federation of Library Associations and Institutions. (2025). *IFLA-UNESCO skolebibliotekmanifest 2025* (norsk oversettelse). Hentet fra: [IFLA-UNESCO School Library Manifesto 2025](https://www.ifla.org/publications/2025/01/IFLA-UNESCO-School-Library-Manifesto-2025)

Kultur- og likestillingsdepartementet- (2023). *Utvidet nasjonal bibliotekstrategi - ut 2025: Rom for demokrati og dannelse*. Hentet fra: [Utvidet nasjonal bibliotekstrategi – ut 2025: Rom for demokrati og dannelse – regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-og-liketillingsdepartementet/utvidet-nasjonal-bibliotekstrategi-ut-2025-rom-for-demokrati-og-dannelse)

Kultur- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. (2004). *Sammen om lesing – Leselyststrategien 2024-2030*. Hentet fra: [Sammen om lesing - Leselyststrategien 2024-2030 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-og-liketillingsdepartementet/sammen-om-lesing-leselyststrategien-2024-2030)

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. Hentet fra: [Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen | udir.no](https://www.udir.no/overordnet-del-verdier-og-prinsipper-for-grunnoppleringen).

Kunnskapsdepartementet. (2024). *Læreplan i norsk (NOR01-07)*. Fastsatt som forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. Hentet fra: <https://www.udir.no/ik20/nor01-07?lang=nob>

Norsk bibliotekforening. (2025, 13. oktober). *Nytt manifest fremhever skolebibliotekets sentrale rolle i læring og inkludering*. Hentet fra: [Norsk bibliotekforening](https://www.norsk-bibliotekforening.no)

Opplæringsforskriften. (2023). *Forskrift om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa*. (FOR-2024-06-03-900). Lovdata. Hentet fra: <https://lovdata.no/forskrift/2024-06-03-900>

Opplæringslova. (2023). *Lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa*. (LOV-2023-06-09-30). Lovdata. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2023-06-09-30>

Universitetet i Stavanger. *Nasjonalt lesesenter*. Hentet fra: [Nasjonalt lesesenter | Universitetet i Stavanger](https://www.uistavanger.no/nasjonalt-lesesenter)

Utdanningsdirektoratet. (2025). *Støtte til å jobbe med leseferdigheter*. Hentet fra: [Støtte til å jobbe med leseferdigheter | udir.no](https://www.udir.no/stotte-til-a-jobbe-med-leseferdigheter)